AĞIR İMTİHAN

NİLÜFER ATEŞ

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2134
EDEBÎ ESERLER: 1074

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-751-6

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Proje Danışmanı: Sinan Terzi

Editör: Feyza Ay

Kapak Görseli: Feyza Ay

Kapak Tasarımı: Ötüken

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: CB Matbaacılık

Baskı: Çınar Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul- 2024

Nilüfer Ateş: 1977 yılında Kars'ta doğdu. Ortaokul ve liseyi parasız yatılı olarak okudu. Yükseköğrenimini Erzurum Atatürk Üniversitesinde tamamladı. Hâlen bir kamu kurumunda çalışıyor. Hikâyeleri Söğüt, Türk Edebiyatı, Mahalle Mektebi, Aşkar, Edebiyat Ortamı ve Şiar dergilerinde yayımlandı. Çocukluğundan beri biriktirdiği, çiçekli dağlar ve âşık sazları görmüş kelimelerine hikâyelerinde yer veriyor.

İÇİNDEKİLER

AĞIR İMTİHAN • 11

YATILI ÖĞRETMEN OKULU • 17

MİRAS HİKÂYELER • 29

DÖRT YIL • 35

LAYLAY • 41

ÇAĞLA YEŞİLİ • 43

HOROZ RAZİYE • 47

UZUN BİR ACININ
YAKIN PLAN KISA ÇEKİMİ • 55

AĞIR İMTİHAN

Yıllık tetkikler için yine göz doktorundayım. Yine "Snellen Tablosu" karşısında bir taburede oturuyorum. Okuduğum harfler de değişmiyor, harfleri her okuyuşumda hatırladıklarım gibi. Bu tabureye her oturuşumda, doktorun karşısına her geçişimde, gözleri dolmuş, çenesi titrek bir çocuk beni çağırıyor yıllar öncesine. Koşuyorum, koşuyorum imdadına yetişmek için onun. Tepetaklak oluyorum tablodaki harfler gibi.

Bundan otuz beş yıl önceydi. Adını bilmediğim ışıklı bir tablo önünde; doktorum, sağlam gözümün görme keskinliğini ölçmek için irili ufaklı harfleri gösteriyordu. Ben bir yandan okuyor, bir yandan da tabureden yere erişmeyen ayaklarımı sallıyordum çocuk sabırsızlığıyla.

- E
- Ee

- Ǝ
- Ters ee

- F
- Fee

- ꟻ
- Ters fe

- N
- Nee

YATILI ÖĞRETMEN OKULU

Gök iken biçilmiş ekinlere…

Tayin dönemi gelip çatmıştı. Dilekçemi yazıp çekmeceme atmış, verip vermemek arasında gidip geliyordum. Yıllar evvel çıktığım evimin yolunu unutmuştum neredeyse. Akşam olmuştu, başımı pencereye yaslayıp biraz dinlenmek istedim. Okul çıkışı evlerine dağılan çocuklar geçiyordu yoldan. Şen şakrak. Evsiz çocukluğum geldi gözümün önüne.

Okulların açılmasına az bir zaman kala annem ve babam ilçemizdeki ortaokul hakkında sıkça konuşur olmuşlardı. Yeterince öğretmen yokmuş, dersler boş geçiyormuş, çocuklara ne olacakmış, bu çocuklar okumasın ne yapsınmış mış mış mış… Ben, gece saatlerinde anne ve babamı uykudan alıkoyan bu konuşmaların nasıl sonuçlandığını duymadan mışıl mışıl uykuya dalıyordum.

Yakar top, ip atlama, evcilik bunlar yorucu oyunlardı.

İlkokulu yeni bitirmiştim, ortaokula başlayacaktım. Siyah önlükten kurtulup beyaz gömlek üzerine lacivert forma giyeceğim günleri sabırsızlıkla bekliyordum. Babama sık sık okul kıyafetlerimi ne zaman alacağımızı soruyordum, o ise her seferinde beni oyalayacak cevaplar veriyordu. Bu ağırdan alışa bir anlam veremesem de babamın bir gün elinde bir poşet ile çıkıp geleceğine inanıyor, kendimi o formalar içinde hayal etmekten geri duramıyordum. Lacivert jilemin içinde mutluluktan uçuyordum ve ben uçtukça, uçlarına lacivert kurdele bağlanmış örüklerim de uçuyordu.

Bir gün, bir öğlen vakti, eve yorgun argın dönmüş babamın beni çağırdığını söylediklerinde "Yaşasın formalarım

MİRAS HİKÂYELER

Öke nenem beni derin uykudan uyandırmıştı, sersemlemiştim.

"Kalk oğul! Evimiz başımıza yıkılıyor kalk!"

"Ne oldu nene?"

"Kalk!"

"Deprem mi?"

Gözlerimi zoraki araladım. Lambaya baktım sallanmıyordu. Nenem bir yandan bastonuyla beni dürtmeye devam ediyor bir yandan da şehadet getiriyordu.

"Ne oldu nene?"

"Kalk dedim, sözümü ikiletme!"

Dirseklerimden güç alarak titreyen bedenimi doğrultmaya çalıştım. Yorganı üzerimden atacakken tahta pencerelerimizden içeriye dolan kepçe ve kamyon sesleri imdadıma yetişti. Ohh! Uyumaya devam edebilirim. Yükümü çektim dirseklerimin üzerinden, bedenimi tekrar sıcak yatağa bıraktım. Yıkılan onca eve rağmen nenemin hâlâ bu seslere alışamayıp telaş etmesine ve bölünen uykuma hayıflandım içimden.

"Etme Öke nene, kurban olduğum. Bizim eve bir şey olmaz, tasalanma. Kapat kulaklarını, sen de biraz yat kurban olduğum."

Duvardan yana kıvrılıp yorganı iyice başıma çekecekken koluma yaman bir baston darbesi aldım. Kemiğim kırılmış olmalı!

"Kalk! Seni Uğuz'un türemesi. İlla yerimiz yurdumuz başımıza yıkıldıktan sonra mı uyanacaksın! Yanda yörede yıkılacak ev mi kaldı?"

DÖRT YIL

"İtgin günlerimden yâd verenlere…"
Şehriyâr

Hürü Gelin'in bugün aklı başında değildi. Her gün bu vakitler hazırlığını görmüş bir şekilde inekleri sağmak için beklerken bugün eli hiçbir işe ermemiş, duvarın dibine öylece yığılıp kalmıştı. Ne ağlaşan çocuklar ne de sağdan soldan seslenen komşular onu kendine getirebildi.

Nevruz'u düşünüyordu. Uzun boyu, öne eğilmiş omuzları ve hep bir yana büktüğü boynu geliyordu gözlerinin önüne. Atasından kalma yakasız boz köyneği dışında bir partalı yoktu ya, ne giyerse giysin bol gelirdi cılız eğnine. Hele usul da olsa bir yel esmeye görsün, şalvarını çırpı bacaklarına dolar, bacaklarını titretir de titretirdi. Düşündükçe içi acıyor, burnunun direği sızlıyordu. Hem onsuz hâli nice olurdu? Eri öldüğünden beri belinin kemiği, evinin direğiydi. Bu cansız, titrek direğe kurban olurdu. İlk balasıydı, sığındığı duldaydı.

Kırılmış kol kanadından güç alarak zor da olsa doğruldu yerinden. Beklenmedik bir rüzgâr, artık üzerinde gümüş paraları olmayan dingesinden aşırdığı kâlağeyini dalgalandırdı, savurdu. "Vay geldi menim başıma." diye geçirdi içinden. Kendisini bu yaşında başına bela bir güzellikte dul bırakıp gitmiş kocasını kargışlamayı da unutmadı. "Mezar sıksın, gara yerde yatsındı."

Vakit bir hayli ilerlemiş, günün yüzü iyiden iyiye solmuştu. Otlaklardan dönen nahır, köyün alt yamacında akan dereye terkilerinde bir toz bulutu ile vardı. Güneş bu manzarayı daha iyi göstermek için karşıki tepenin üstün-

LAYLAY

Ruhsat gelin on yedisinde. Ebe kadın bu sabah kundaklayıp verdi Nevruz'unu eline. Bir ninni söyledi yavrusunun uykudan süzülmüş gözlerini görünce:

"Menim balama laylay, körpe guzuma laylay…"

Ruhsat kadın doksan yedisinde. Birazdan imam gelecek Nevruz'unu kefenlemeye. Bir ninni söyledi oğlunun yarı açık gözlerini görünce:

" Menim balama laylay, körpe guzuma laylay…"

ÇAĞLA YEŞİLİ

Sevinçten ne yapacağını şaşırmıştı Altay. Başparmaklarını yeni pantolonunun kemer yerlerine geçirmiş, odanın içinde bir ileri bir geri cakalı adımlar atıp duruyordu. Boy aynası olmadığından evin direğindeki çiviye ip ile asılmış küçük aynayı dikkatlice indirdi yerinden. Duvara yasladı ve dakikalarca uğraştı açısını ayarlamak için. Dik koysa boysuz ayna paçalarından başka bir şey göstermiyor, biraz fazla eğse yalnızca başını yansıtıyordu. Öne yürüdü, sonra arkaya. Görüntüler bölük pörçüktü. Köyde herhangi bir evde daha büyük bir ayna olduğunu bilse kendine adamakıllı bakabilmek için oraya gidecekti. Ama ne gezer. Eğilerek bakmayı denedi, o da olmadı. Dünyanın tüm yoksulluklarına sövdü ve hevesini kursağında bırakan küçük aynalarına. Dile kolay, askerlik çağına gelmiş Altay'ın hayatında ilk defa kimsenin giyip eskitmediği yeni bir pantolonu olmuştu. Bu yaşına kadar ağabeyinin -ki ağabeyinin dediysek ona da babadan, emmiden kalandı- eskileri ile idare etmiş, iç geçirerek de olsa yetinmeyi bilmişti. Dişlerini sıkmışlardı anasıyla. Ne yapıp edip ağabeyini okutmuşlar, o memur olduğu vakit görecekleri ak günlerin hayali ile avunuşlardı. Helal olsundu. Ağabeyi de vefalı çıkmış, memur olduğu şehirden ilk maaşıyla öteberi alıp yollamıştı onlara. Elbiselik iki metre kumaş, bir pantolon ve cebine sıkıştırılmış birkaç kuruş.

İşaret parmağıyla pat diye vurdu pantolonuna konmuş tüye. Evde birikmiş eskilerden havalanan bu tüy hangi hakla yeni pantolonuna konuyordu? Omuzlarını geriye doğru verdi, çenesini yukarı kaldırdı Altay. Tüm yoksulluğunu, tüm mahrum kalmışlığını tüy ile birlikte iteledim sandı.

UZUN BİR ACININ YAKIN PLAN KISA ÇEKİMİ

Karanlık ile aydınlık arasında iç daraltan bir çekişme. Gün doğmakta mıdır yoksa batmakta mı? İlkin anlaşılmıyor. Kasabanın kuş bakışı bir görüntüsü. Çatılar. Kiremitten değil. Çekirge sesleri veya köpek havlamaları duyulmuyor. Sessizlik desen o da değil. Kavak ağaçlarının perdelediği hayatın ortasında iri bir karaltı gibi duran ev. Beyaz badanalıdır aslında. Kireçli. Yaklaştıkça anlaşılıyor. Giriş kapısının üzerindeki kafesli lamba patlamıştır. İçindeki pervane ölüleri karanlıkta. Üç beton basamak da. Ayakkabılar kapı önünde gelişigüzel çıkarılmış. Çocuklu çekirdek bir aile.

Otuz yaşlarında ince narin bir kadın kalkıyor yataktan. Annedir. Uykudan uyanmış gibi değildir. Uyumuş gibi de değil. Üstünde sabahlığı usulca çıkıyor odasından. Holün cılız ışığı akşamdan açık bırakılmıştır. Çocuğun odasının kapısı aralık. Bakıyor içeri. Dönüyor sonra, mutfağa yöneliyor. Elektrik düğmesine dokunuyor. Çaydanlığı dolduruyor musluktan. Yanan tüpün fısırtısı ve mavi alev. Haşlanmaya bırakılmış iki yumurta. Kareli masa örtüsü üzerine konulan kahvaltılıklar. Çatallar, kaşıklar ve çiçekli melamin tabak.

Vakit gelmiştir. Çocuk ve babası memleketin bir ucundan diğer ucuna gidecek otobüse geç kalmamaları için uyandırılıyor. Uykusu bölünmüş çocuğu bir titremedir alıyor. Bir odada baba hazırlanırken diğer odada anne, çocuğu hazırlıyor. Dünden belirlediği kıyafetlerini giydiriyor. Yakasını, omuzlarını düzeltiyor. Sırtında annesinin elleri gezinen çocuğun titremesi bir nebze diniyor. Baba ceketini